

Oikaisuvaatimus viranhaltijapäätökseen
99/02.05.01.00/2022 "Vuoden 2022 omatoimiraha-anomukset"
Yhteisöpalvelupäällikkö Saara Kallio

Lempäälän NMKY haki omatoimirahaa Ahtialanjärven retkiluistelurataa varten talvelle 2022-2023.

Päätöspöytäkirjan mukaan omatoimiraha-avustusta ei myönnetty Kuluttajaturvallisuuslain mukaisten velvoitteiden johdosta.

Tiedusteltuani tarkennusta mikä Kuluttajaturvallisuuslain kohta aiheuttaa ylitsepääsemättömiä velvoitteita, Saara Kallio vastasi sähköpostilla 17.5.2022 seuraavasti:

"Päätös olla myöntämättä omatoimivavustusta Lempäälä NMKY:n hakemaan Ahtialanjärven retkiluisteluradan ja hiihtoladun ylläpitoon perustuu seuraaviin:

1. Ahtialanjärvi on Natura-aluetta ja moottoriajoneuvolla ajo kielletty
2. Kuluttajaturvallisuuslain mukaiset veloitteet"

Kallio myös asianmukaisesti ohjasi kysymykseni eteenpäin kunnossapitopäällikkö Tiina Pekkalalle, vs. ympäristötarkastaja Pauliina Hemmigille sekä maaseutupäällikkö Timo Perälammelle. He eivät ole vielä vastanneet kysymykseeni.

Vaadin päätöksen oikaisua seuraavin perustein:

1. Moottoriajoneuvokiello:

Pirkanmaan ympäristökeskuksen päätös PIR-2207-L-208-261, ote alla.

Asia on selvitetty Simo Saarimaan toimesta Sari Juutin kanssa tammikuussa 2022:

"Vuoden 2007 ja 2017 päätösten yhteenvedona voidaan todeta, että moottoriajoneuvojen käyttöä ei ole kielletty hiihtoladun tai retkiluisteluradan tekemiseen/ylläpitoon. Mahdollisuus tähän sisältyy vuoden 2007 päätökseen ja se on jäänyt voimaan myös vuoden 2017 päätöksellä." (Sari Juuti)

Ympäristökeskuksen ratkaisu

Ympäristökeskus on tutkinut asian ja harkitsee oikeaksi suostua hakemukseen ja kieltää moottorikäyttöisillä ajoneuvoilla ajamisen Lempäälän kunnassa sijaitsevan Ahtialanjärven jääpeitteisellä vesialueella.

Kielto ei koske kalastuksen vaatimaa, siitä merkityksellisen osan toimeentulostaan saavan henkilön kulkemista moottorikelkalla eikä ammattimaisessa metsätalous-työssä käytettävien koneiden huolto- ja korjaustöiden vaatimaa eikä vaikeiden tieolojen ja vakinaisen asunnon sijainnin vuoksi välttämätöntä kulkemista. Poliisin, sairaankuljetus- ja pelastustoimen ym. virkatehtävien sekä energia- ja tietoliikenne-laitteiden ja liikkuminen näissä tehtävissä on sallittu kiellosta huolimatta. Sama koskee vaikeasti liikuntavammaisen ja hänen saattajansa liikkumista. **Kielto ei myöskään koske moottorikelkoilla tapahtuvaa hiihtoladun tekemistä eikä mahdollisen retkiluisteluradan ylläpidossa tarvittavia työkoneita eikä myöskään vesihuoltolaitoksen paineviemärin huoltoon tai kunnossapitoon liittyvää työtä.**

2. Kuluttajaturvallisuuslain veloitteet:

Tampereen seudulla ja muualla Suomessa on useita retkiluisteluratoja, joita epäilemättä koskevat samat lain veloitteet kuin Ahtialanjärven rataa. Asianmukaisella suunnittelulla ja valvonnalla jääradan käyttö on turvallista. Ennen ensi talvea on vielä runsaasti aikaa hioa suunnitelmia yhdessä kunnan viranomaisten kanssa. Ohjeena voidaan käyttää esim Tampereen teknillisen yliopiston "Ulkoliikuntapaikkojen turvallisuus"- ohjetta, jossa on erikseen kuvattu retkiluisteluratoja koskevat ohjeet (liitteenä). Kuten hakemuksessa olemme kuvanneet, olemme pyytäneet ja saaneet

suunnitteluun neuvoja Tohlopin jääradan monivuotiselta ylläpitäjältä. Ei ole syytä epäillä etteikö hän meitä auttaisi tässäkin asiassa.

Päätös omatoimirahan myöntämisestä olisi mahdollista tehdä esim sillä ehdolla, että em turvallisuussuunnitelma on asianmukaisesti tehty ja sitä noudatetaan. Samassa päätöksessä omatoimirahaa oli myönnetty ehdollisena useammallekin hankkeelle, joten tämä ei ole poikkeuksellista.

Lopuksi muutama ote kuntastrategiasta "Lempäälä 2025: Kunta, joka sanoo kyllä"

Lempäälä on myönteinen keskustelukumppani, joka saattaa asiat loppuun. Vältämme turhaa byrokratiaa ja saamme asiat tapahtumaan järki ja kuntalaisten etu edellä. Olemme tavoitettavissa, puhumme avoimesti ja löydämme ratkaisut yhdessä.

Kannustamme liikkumaan. Ympärivuotiset ulkoilureitit, vesistöt ja ranta-alueet ilahduttavat asukkaita ja houkuttavat turisteja. Lisäämme ympärivuotisia ulkoilureittejä sekä maksuttomia lähiliikuntapaikkoja kaikenikäisille. Luomme puitteet, joissa eri sukupolvet voivat kohdata ja puuhata yhdessä.

Lempäälässä 24.5.2022

Mikko Vesamäki, Lempäälän NMKY
Käsityöläiskuja 1
37500 Lempäälä
050 5527857
mikko.vesamaki@pihlajalinna.fi

Lempäälän kunta

Ote viranhaltijapäätöksestä

Nähtävilläolo ja tiedoksianto asianosaiselle
Päätös on nähtävänä 17.5.2022: www.lempaala.fi

Ote viranhaltijapäätöksestä on lähetetty sähköpostilla asianosaisille 17.5.2022

Muutoksenhakuviranomainen: Sivityslautakunta

Otteen oikeaksi todistaa:

Saara Kallio, vt. yhteisöpalvelupäällikkö
Lempäälä 17.5.2022

Vuoden 2022 omatoimiraha-avustukset

Omatoimiraha on tarkoitettu kuntalaisten, kuten asukas- ja kyläyhdistysten sekä muiden kuntalaisten yhteisöllisyyttä ja omaa aluettaan kehittävien harrastajaryhmien projekteihin ja hankkeisiin. Tuettavilta hankkeilta edellytetään suunnitelmallisuutta sekä raportointia. Omatoimirahan myöntämisessä noudatetaan tasapuolisuuden ja kestävän kehityksen periaatteita.

Omatoimisuuden tulee olla vähintään 30 % rahoitettavan hankkeen kokonaiskustannuksista. Omatoimisuus voidaan toteuttaa talkootyönä tai hakijoiden rahallisena panoksena. Omatoimisuutta arvioitaessa käytetään talkootyön hintana 10 €/tunti. Suunnitelma omatoimisuuden toteutumisesta tulee toimittaa kuntaan jo avustushakemuksen liitteenä.

Omatoimiraha myönnetään kuluvalle kalenterivuodelle. Erityisistä syistä yhteisö voi anoa myönnetyn omatoimirahan käytölle enintään vuoden jatkoaikaa, josta päätetään erikseen. Omatoimirahaa myönnetään vain poikkeustapauksissa asunto-osakeyhtiöille. Tiettyyn hankkeeseen myönnetty omatoimiraha voidaan käyttää vain ko. hankkeen kustannuksiin. Avustettava kohde on aina oltava yleisessä käytössä.

Lempäälän kunnan vuoden 2022 omatoimiraha-avustus on ollut haettavissa 31.3.2022 mennessä. Määräaikaan mennessä jätettiin 13 hakemusta.

Omatoimiraha-avustusten valmisteluun ovat osallistuneet vt. yhteisöpalvelupäällikkö Saara Kallio, maaseutupäällikkö Timo Perälampi, vs. ympäristötarkastaja Pauliina Hemminki ja kunnossapitopäällikkö Tiina Pekkala.

Vuoden 2022 omatoimiraha-avustukset myönnetään seuraavasti:

Ahtialan osakaskunta 4000 €

Vesikasvien niitto Iso-Kausjärvellä. Yhdistys on viimeksi saanut omatoimirahaa vesikasvien niittoon Iso-Kausjärvellä vuonna 2019.

Anniston kyläyhdistys ry 1970 €

Koipijärven rannassa sijaitsevan venevalkaman maisemointi. Ruoppauksen yhteydessä rantaan nostettujen kivien ja lohcareiden poistaminen alueelta.

Hakkarin asukasyhdistys ry 350 €

Alueiden (Koivunnokka ja uimaranta) yleinen kunnossapito. Nurmikoiden leikkuu, heinikoiden niitto ja pensaiden raivaus, alueen puhtaanapito ja ilkivaltakorjaus.

Hulauden vesialueen yhdistys ry 3000 €

Kaislaniitto ja vesikasvien poisto Hulauden järvialueelta. Heinälahden ilmastimen ylläpito ja veden happipitoisuuden mittaukset. Kyseessä on ensimmäinen niittovuosi.

Iso-Savijärven kunnostusyhdistys ry 600 €

Iso-Savijärven vesikasvien niitto ja niittojätteen poiskuljetus. Aiemmin yhdistys on saanut avustusta vesikasvien niittoon Iso-Savijärvellä vuosina 2020 ja 2021. Kyseessä on kolmas perättäinen niittovuosi.

Kukkolanmäen asukasyhdistys ry 1200 €

Avustusta myönnetään alueen viimeistelytyöhön ja maisemointiin sekä alueen hoitoon. Omatoimiraha-avustusta ei voida myöntää leikkivälineiden (ml. hiekkalaatikko) asentamiseen tai leikkipaikan perustamiseen kuluttajaturvallisuuslain mukaisten velvoitteiden johdosta. Omatoimirahaa ei voida myöntää jo avustettuun hankkeeseen.

Lastusten kyläyhdistys ry 3170 €

Laavun rakentaminen ja nuotiopaikan parannus Lastusten koulun ja kentän läheisyydessä. Avustus myönnetään ehdollisena siten, että "Kyllä kylille" -sopimus tulee päivittää kattamaan tämä kohde. Lisäksi avustuksen saajan on huomioitava seuraava kunnan rakennusvalvonnan lupa-asia: Lempäälän kunnan rakennusjärjestyksen 4 § mukaan lupaa ei tarvitse hakea tai ilmoitusta tehdä seuraavien toimenpiteiden toteuttamiseen: 1. Kahden korkeintaan 15 m²:n suuruisen kevyen rakennelman (esim. vaja, liiteri, huvimaja, katos, grillikota, kasvihuone, leikkimökki, puutarhavaja) rakentaminen, joista toinen voidaan rakentaa sallitun rakennusoikeuden lisäksi. Katosta ei lasketa rakennusoikeuteen, mikäli sen seinäpinnasta on vähintään 30 % avoinna. Jos tämä optio on jo käytetty koulun kiinteistöllä, voidaan laavun rakentamiseen hakea toimenpidelupaa. Jos laavu tulee olemaan yli 15 m², on sen rakentamiseen joka tapauksessa haettava toimenpidelupaa.

Linnajärven asukasyhdistys ry 800 €

Uimarannasta esiin nousseen viiran peittäminen ja hiekan lisääminen rannalle sekä uimarannan siistiminen. Omatoimiraha myönnetään ehdollisena siten, että avustuksen saajan tulee tehdä kunnan kanssa "Kyllä kylille" -sopimus ennen hankkeeseen ryhtymistä.

Maakalasulkolan asukasyhdistys ry 5510 €

Sulkolan vanhan uimarannan kunnostus, laiturin uusiminen sekä alueen hoito.

Mikäli kunnan omistamalla maalla olevaan uimarantaan halutaan rakentaa uimarantaan kuuluvia varusteita (käymälä, laituri, pukukoppi, ilmoitustaulu, pelastusrengas, heittoliina, rantaopasteita ym.), katsotaan sen olevan yleinen uimaranta tai pieni yleinen uimaranta. Nämä toimenpiteet edellyttävät erillistä

sopimista Lempäälän kunnan kanssa sekä Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen pienten yleisten uimarantojen uimaveden laatuvaatimuksista ja valvonnasta 354/2008 (muutos 710/2014) mukaisia toimenpiteitä. Omatoimiraha myönnetään ehdollisena siten, että avustuksen saajan tulee tehdä kunnan (kiinteistöinsinööri) kanssa alueen käyttösopimus ennen hankkeeseen ryhtymistä.

Ruskea-ahteen Omakotiyhdistys ry 2000 €

Avustusta myönnetään Ruskea-ahteen puistoalueen yleiseen hoitoon ja puhtaanapitoon, nurmialueen jalkapallomaalien uusintaan ja varastovajan katon korjaukseen.

Seuraavia avustuksia ei myönnetä:

Höytämön omakotiyhdistykselle ei myönnetä omatoimiraha-avustusta Iso-Kyynäröjärven kaislaniittoon. Höytämön omakotiyhdistys on saanut omatoimiraha-avustusta Iso-Kyynäröjärven kaislaniittoon vuosina 2018, 2019, 2020 ja 2021. Kaislaniiton katsotaan hyödyttävän vesistöä parhaiten kahden-kolmen perättäisen vuoden niitossa (Ympäristöhallinnon yhteinen verkkopalvelu). Tämän jälkeen voidaan niitossa pitää taukoa ja seurata vesistön tilannetta.

Kuljun Asemakylän Omakotiyhdistys ry:lle ei myönnetä omatoimiraha-avustusta, koska yhdistyksen esittämä hanke on saanut omatoimiraha-avustusta vuonna 2021. Yhdistys on saanut lisäaikaa vuoden 2021 hankkeen toteuttamiseen.

Lempäälän NMKY:lle ei voida myöntää omatoimiraha-avustusta Ahtialanjärven retkikilisteluradan ja hiihtoladun ylläpitoon kuluttajaturvallisuuslain mukaisten velvoitteiden johdosta.

Avustuksen saaja vastaa viranomaislupien tarveselvityksestä sekä mahdollisista lupien hakemisesta ja sopimuksista.

Selvitys omatoimirahan käytöstä (laskelma ja kuittijäljennökset) tulee toimittaa 31.3.2023 mennessä kuntaan, osoitteeseen kunta@lempaala.fi.

Päätöksen peruste

Tämän päätöksen toimivalta tulee Lempäälän kunnan hallintosäännöstä: Hallintosääntö 3 luku Henkilöstöorganisaatio ja toimivalta 6 § palvelualueiden viranhaltijoiden erityistoimivalta 6.2. Sivistyksen palvelualue 6.2.2. Yhteisöpalvelupäällikkö

Lisätietoja: maaseutupäällikkö Timo Perälampi, vs. ympäristötarkastaja Pauliina Hemminki ja kunnossapitopäällikkö Tiina Pekkala

Päätös

Myönnetään vuoden 2022 omatoimiraha-avustukset selostusosan mukaisesti.

Saara Kallio
Yhteisöpalvelupäällikkö

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu Lempäälän kunnan asianhallintajärjestelmässä.

Päätöksen nähtävänäpito

Tämä päätös on nähtävänä Lempäälän kunnan internetsivuilla 17.5.2022 alkaen.

Tiedoksi

hakijat, sivistys- ja yhdyskuntalautakunta, osallisuusjaosto, maaseutupäällikkö, ympäristötarkastaja, kunnossapitopäällikkö, kunnanhallitus

Muutoksenhakuviranomainen

sivistyslautakunta

Muutoksenhakuohje

OIKAISUVAATIMUSOHJE §

Tähän päätökseen haetaan muutosta kirjallisella oikaisuvaatimuksella. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu, se, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) tai kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusaika ja päätöksen tiedoksisaanti

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, kolmen päivän kuluttua sähköisen viestin lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimuksen toimittaminen

Oikaisuvaatimus on toimitettava oikaisuvaatimusajan kuluessa oikaisuvaatimusviranomaiselle.

Oikaisuvaatimuksen tulee olla perillä oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä klo 15.45 mennessä. Oikaisuvaatimuksen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Oikaisua haetaan päätösotteessa mainitulta muutoksenhakuviranomaiselta, osoite:

Lempäälän kunta, kirjaamo
PL 36

Manttaalitie 15

37501 Lempäälä

tai sähköpostitse kunta(at)lempaala.fi

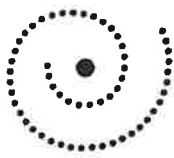
Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava päätös, johon oikaisuvaatimus kohdistuu, miten päätöstä halutaan oikaistavaksi ja millä perusteella päätöstä halutaan oikaistavaksi.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava tekijän nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero. Myös sähköposti on ilmoitettava, jos oikaisuvaatimuspäätös voidaan antaa tiedoksi sähköpostitse.

Asia Maastoliikenteen rajoittamista koskeva hakemus

Hakija [REDACTED]

Hakemus [REDACTED]

on pyytänyt, että Pirkanmaan ympäristökeskus kieltäisi moottorikäyttöisillä ajoneuvoilla ajamisen Lempäälän kunnassa sijaitsevan Ahtialanjärven jääpeitteisellä vesialueella. Hakemusta on perusteltu alueen luonnon ja virkistyskäytön turvaamisella.

Hakemuksesta kuuluttaminen ja tehdyt muistutukset

Hakemuksesta on kuulutettu Lempäälän kunnan ilmoitustaululla ja paikkakunnalla yleisesti leviävässä sanomalehdessä. Hakemuksen johdosta on tehty kaksi muistutusta.

Hankitut lausunnot

Nokian kihlakunnan poliisilaitos on antanut asiasta lausunnon.

Vesialueen osakaskuntien kuuleminen

Lemposten, Innilän, Ahtialanjärven ja Ihamaan osakaskunnille on varattu tilaisuus tulla kuulluksi asiassa.

Ympäristökeskuksen ratkaisu

Ympäristökeskus on tutkinut asian ja harkitsee oikeaksi suostua hakemukseen ja kieltää moottorikäyttöisillä ajoneuvoilla ajamisen Lempäälän kunnassa sijaitsevan Ahtialanjärven jääpeitteisellä vesialueella.

Kielto ei koske kalastuksen vaatimaa, siitä merkityksellisen osan toimeentulostaan saavan henkilön kulkemista moottorikelkalla eikä ammattimaisessa metsätaloustyössä käytettävien koneiden huolto- ja korjaustöiden vaatimaa eikä vaikeiden tieolojen ja vakinaisen asunnon sijainnin vuoksi välttämätöntä kulkemista. Poliisin, sairaankuljetus- ja pelastustoimen ym. virkatehtävien sekä energia- ja tietoliikennelaitteiden ja liikkuminen näissä tehtävissä on sallittu kiellosta huolimatta. Sama koskee vaikeasti liikuntavammaisen ja hänen saattajansa liikkumista. Kielto ei myöskään koske moottorikelkoilla tapahtuvaa hiihtolajien tekemistä eikä mahdollisen retkiluisteluradan ylläpidossa tarvittavia työkoneita eikä myöskään vesihuoltolaitoksen paineviemäriin huoltoon tai kunnossapitoon liittyvää työtä.

Kiellon voimaantulo

Kielto astuu voimaan 15.1.2008 ja on voimassa toistaiseksi. Kielto tulee voimaan mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta, ellei valitusviranomainen toisin määrää.

Perustelut Kielto on annettu niiden haittojen ehkäisemiseksi, joita moottorikäyttöisten ajoneuvojen käytöstä asiakirjoista saatavan selvityksen mukaan aiheutuu Ahtialanjärven luonnolle ja muulle ympäristölle sekä järven yleiselle virkistyskäytölle.

Päätöksen kuuluttaminen ja nähtävilläpito

Lempäälän kunnanhallituksen on tiedotettava tästä päätöksestä kuuluttamalla kunnan ilmoitustaululla vähintään 14 päivän siten kuin julkisista kuulutuksista annettussa laissa säädetään. Kuulutuksesta tulee käydä ilmi, missä päätöstä koskevat tarkemmat tiedot ovat saatavilla. Kuulutuksen julkaisemisesta on lisäksi ilmoitettava paikkakunnalla yleisesti leviävässä sanomalehdessä. Kuulutuskustannukset maksetaan valtion varoista.

Kiellon ja rajoituksen merkitseminen

Kielto on [REDACTED] toimesta merkittävä maastoon siten, että kiellosta kertovat taulut asetetaan ainakin kahteen eri paikkaan (järven eteläpuolelle ja pohjoispuolelle joko Ahtialaan tai Hääkiven alueelle).

Sovelletut lainkohdat

Maastoliikennelaki 8 §

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta Hämeenlinnan hallinto-oikeudelta. Valitusosoitus liitteenä.

Osastopäällikkö

Martti Reinikka

Ylitarkastaja

Auli Suvanto

Tiedoksi Nokian kihlakunnan poliisilaitos

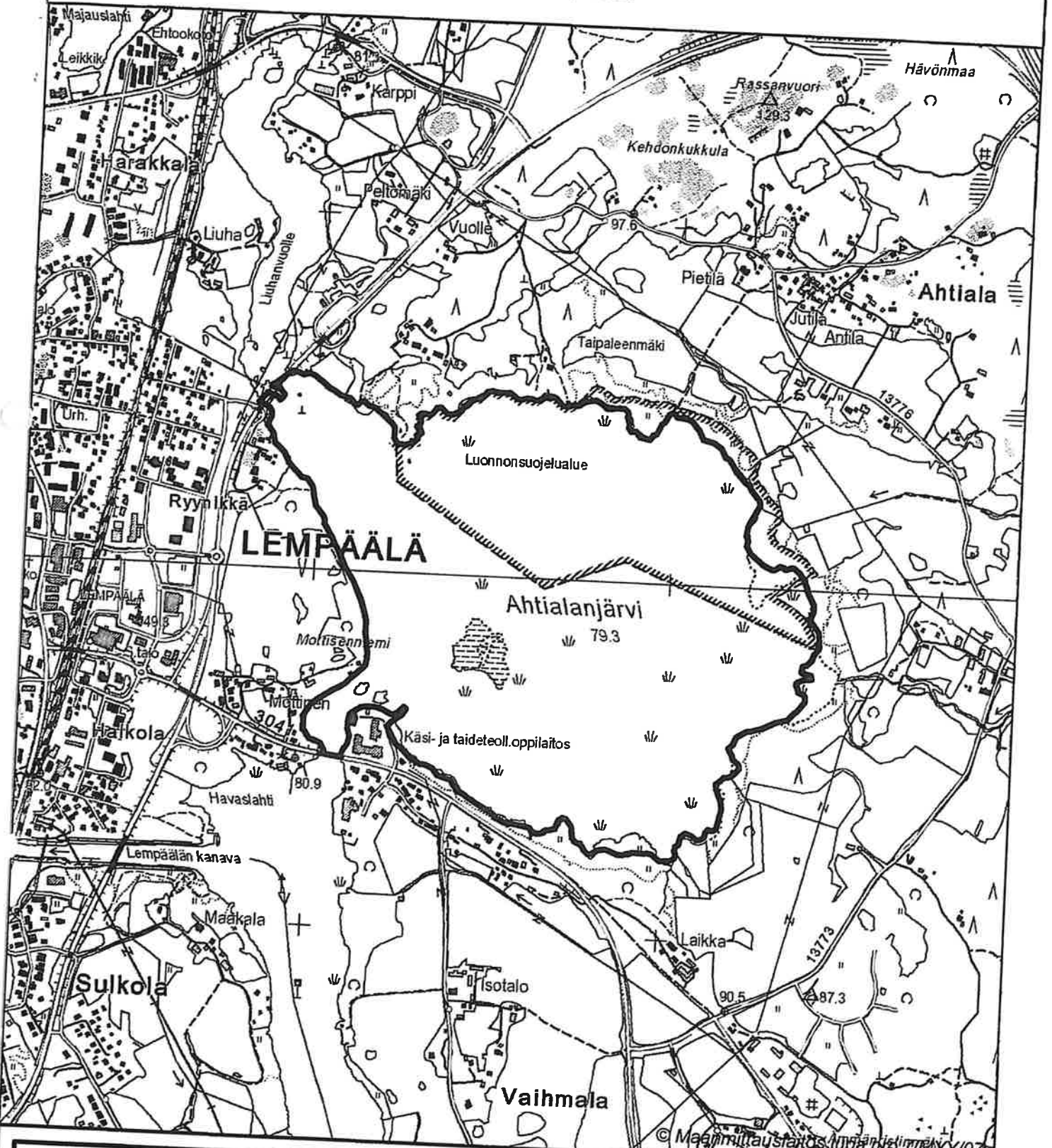
[REDACTED]

Maksu 390 euroa
PLUO-27

Liite Kartta

Ahtialanjärvi

Lempäälä

Tämä kartta liittyy Pirkanmaan ympäristökeskuksen tänään antamaan päätökseen
nro **PIR-2007-L-208-261**
Tampereella
joulu kuun 19 päivänä 2007

Alisa

 Maastoliikenerajoitus

0 250 500
Metriä

Valitusosoitus

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta Hämeenlinnan hallinto-oikeudelta kirjallisella valituksella.

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisäännistä. Vastaanottajan katsotaan saaneen tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisenä, ellei muuta näytetä. Valituskirjelmä on toimitettava valitusajan kuluessa valitusviranomaiselle.

Valituskirjelmässä on ilmoitettava:

- 1) päätös, johon haetaan muutosta;
- 2) mitkä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi; sekä
- 3) perusteet, joilla muutosta vaaditaan

Valituskirjelmässä on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Lisäksi on ilmoitettava postiosoite, johon asiaa koskevat ilmoitukset voidaan toimittaa. Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmään on liitettävä

- 1) päätös, johon haetaan muutosta, alkuperäisenä tai jäljennöksenä;
- 2) todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta; sekä
- 3) asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole ja aikaisemmin toimitettu viranomaiselle

Valitusviranomaisena toimivan Hämeenlinnan hallinto-oikeuden osoite on Raatihuoneenkatu 1, PL 640, 13 111 Hämeenlinna, puh. 010 36 42200, fax 010 36 42269

Valitusosoitus päätöksestä määrättyyn maksuun

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että ympäristökeskuksen päätöksestä perittävän maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia siihen oikaisua ympäristökeskukselta kuuden kuukauden kuluessa tämän päätöksen antamispäivästä.

ULKOLIIKUNTAPAIKKOJEN TURVALLISUUS

- tietopaketti ulkoliikuntapaikkojen
turvallisesta suunnittelusta ja ylläpidosta

TAMPEREEN TEKNILLINEN YLIOPISTO

Opetus- ja
kulttuuri-
ministeriö

Undervisnings-
och kultur-
ministeriet

ISBN 978-952-15-2773-9

Tampereen teknillinen yliopisto - Tampere University of Technology

Toni Hyytinen & Noora Nenonen

Ulkoliikuntapaikkojen turvallisuus

- tietopaketti ulkoliikuntapaikkojen turvallisesta suunnittelusta ja ylläpidosta

Sisällysluettelo

Johdanto	3
Jääkiekkokaukalot/luistelukentät	4
Retkiluisteluradat	7
Lisätietoa	8
Palloilukentät	10
Lisätietoa	12
Hiihtoladut ja lenkkipolut	15
Lisätietoa	17
Muiden ulkoliikuntapaikkojen turvallisuuteen liittyviä tietolähteitä	21
Hyppyrimäet	21
Laskettelurinteet	21
Melonta- ja koskenlaskupaikat	22
Ratsastuspalvelut	22
Uintipaikat	22
Yleistä tietoa ulkoliikuntapaikkojen turvallisuudesta	24
Muita tietolähteitä	26

Johdanto

Tämä tietopaketti on laadittu opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittaman hankkeen ”Ulkoliikuntapaikkojen turvallisuuden hallitseminen ja kuntien liikuntatoimen turvallisuuden johtaminen” aikana. Hankkeen toteutuksesta vastasi Tampereen teknillisen yliopiston teollisuustalouden laitoksen turvallisuuden johtamisen ja suunnittelun yksikkö. Hankkeen ohjauksesta vastasi professori Jouni Kivistö-Rahnasto. Tietopaketin ovat hankkeen aikana laatineet tutkijat Toni Hyytinen ja Noora Nenonen (palloilukenttiä käsittelevä osa). Tietopaketti on laadittu ensisijaisesti ulkoliikuntapaikkojen turvallisuudesta ja ylläpidosta vastaavien tahojen käyttöön.

Hankkeessa keskityttiin luistelukenttien, retkiluisteluratojen, palloilukenttien, hiihtolatujen ja lenkkipolkujen turvallisuusnäkökohtien tarkastelemiseen. Tietopaketti sisältää omat osionsa näistä tarkemman tarkastelun alla olevista ulkoliikuntapaikkatyypeistä. Tietopaketti sisältää sanallista ohjeistusta tärkeimmistä tarkemman tarkastelun alla olevien ulkoliikuntapaikkatyyppien turvallisuuteen liittyvistä asioista. Tämän lisäksi tietopakettiin laadittiin tarkistuslistat/muistilistat näiden ulkoliikuntapaikkatyyppien turvallisuuden varmistamisesta. Muiden kuin edellä mainittujen ulkoliikuntapaikkatyyppien osalta tietopakettiin on kerätty muiden tahojen laatimia tietolähteitä.

Ulkoliikuntapaikkojen yleisestä turvallisuudesta vastaa liikuntapalvelua tarjoava taho. Yleisten ulkoliikuntapaikkojen osalta vastaava taho on usein kunta. Kuluttajaturvallisuuslakia (920/2011) sovelletaan muun muassa kuluttajapalveluksiin, joita tarjotaan, myydään tai luovutetaan käyttöön. Yleiset ulkoliikuntapaikat kuuluvat lain soveltamisalan piiriin. Lain mukaan toiminnanharjoittajan on olosuhteiden vaatiman huolellisuuden ja ammattitaidon edellyttämällä tavalla varmistettava, ettei kuluttajapalveluksesta aiheudu vaaraa asiakkaiden (liikuntapalveluiden käyttäjät) tai palvelun vaikutuspiirissä olevien muiden henkilöiden (esim. ohikulkijat) terveydelle tai omaisuudelle. Kuluttajaturvallisuuden varmistamisen lisäksi tulee ulkoliikuntapaikkojen ylläpidon osalta varmistaa myös työntekijöiden työturvallisuus työturvallisuuslaissa (738/2002) esitettyjen periaatteiden mukaisesti.

Tietopaketin kirjoittajat haluavat kiittää seuraavia henkilöitä, jotka ovat edellä mainitun hankkeen ohjausryhmän jäseninä vaikuttaneet tämän tietopaketin sisältöön:

Erja Metsäranta	Pirkanmaan ELY-keskus
Martti Riekkö	Itä-Suomen Liikuntaopisto
Harri Aaltonen	Porin kaupungin vapaa-aikavirasto
Harri Uurainen	Lahden kaupungin liikuntatoimi
Kiti Ruissalo	Oriveden kaupungin liikuntapalvelut

Retkiluisteluradat

Retkiluisteluradan riskit liittyvät pääosin jään kantavuuteen ja radan kuntoon. Retkiluisteluradan turvallisuuden varmistamisessa tärkeimpiä asioita ovat reitin oikea suunnittelu, jään kantavuuden säännöllinen varmistaminen ja radan hyvän kunnon jatkuva ylläpitäminen.

Reitin suunnittelu

Retkiluisteluradan rakentaminen ja ylläpito ovat tehtäviä, joissa turvallisuus on huomioitava jatkuvasti. Radan tekemistä ja kunnostamista varten tulee suunnitella tarkat turvallisuusmääräykset, joita noudatetaan tinkimättä. Radan tekijöillä tulee olla aina tarvittavat turvavälineet, kuten esimerkiksi kelluntaliivit, jäänaskalit ja puhelimet, mukana.

Retkiluisteluradan reitin suunnittelussa tärkeintä on välttää vedenottoputkien lähistöjä ja muita virtauskohtia. Vedenottoputkien ja virtauspaikkojen kohdilla jää on usein hauraampaa kuin muualla, joten riskien välttämiseksi retkiluistelurata ei saa kulkea niiden läheltä. Reitti tulee merkitä niin selkeästi, etteivät luistelijat voi myöskään esimerkiksi vahingossa harhautua hauraamman jään alueelle.

Jään riittävän kantavuuden varmistaminen

Retkiluisteluradan rakentamisessa ja ylläpidossa turvallisuuden kannalta kriittisen asia on varmistaa jatkuvasti jään riittävä paksuus ja kantavuus. Erityisesti radan rakentamisvaiheessa ja kevään lähestyessä jään kantavuutta tulee seurata jatkuvasti. Rakentamisvaiheessa tulee varmistaa, että jää kestää radan kunnostamiseen käytettävien auraus ja -jäädetykskoneiden painon.

Jään paksuus tulee mitata useasta kohdasta koko reitin alueelta ennen kuin koneilla mennään jään päälle. Kannattaa huomioida, että pelkästään jään mitattu paksuus ei riitä päätöksen tekemiseen! Jään koostumus tulee myös varmistaa (esimerkiksi leikkaamalla moottorisahalla jääkuutioita eri puolilta rataa) ja laskea jään tehollinen paksuus seuraavien sääntöjen mukaisesti:

1. Luja ja yhtenäinen teräsjää (kirkas, läpikuultava ja tasainen) lasketaan kokonaan jään teholliseen vahvuuteen
2. Teräsjäähän kiinni jäätyneen tumman kohvajään (tiivistetystä lumesta ja vedestä jäätyneen jään) paksuudesta lasketaan puolet teholliseen jään vahvuuteen
3. Vaaleata (huokoista) kohvajäätä ei lasketa ollenkaan mukaan jään teholliseen vahvuuteen
4. Kahdesta erillisestä jääkerroksesta muodostuneen jään paksuuksia ei lasketa yhteen. Tällöin jään tehollinen paksuus on yhtä kuin paksumman kerroksen tehollinen paksuus.

Lisäksi tulee huomioida, että jäässä olevan halkeaman reunalla jään kantavuus on noin 40 % ja halkeamien risteyksessä vain noin 25 % ehjän jään kantavuudesta.

Jään paksuuden mittaamisessa voidaan käyttää lasermittareita. Tämän lisäksi on kuitenkin aina selvitettävä kairauksilla myös jään koostumus, jotta jään kantavuutta on mahdollista arvioida! Työturvallisuuskeskuksen verkkosivuilla on tietoa luonnonjään tehollisen paksuuden ja suurimman sallitun ajoneuvopainon yhteydestä (katso lisätietolinkit).

JÄÄN TEHOLLISEN PAKSUUDEN TULEE OLLA VÄHINTÄÄN 20 CM ENNEN KUIN JÄÄLLE SAA MENNÄ ENINTÄÄN 2 TONNIA PAINAVALLA TYÖKONEELLA!

Retkiluisteluradan käyttökaudella jään kantavuus tulee varmistaa vähintään kerran viikossa samaan tapaan kuin radan rakennusvaiheessa. Jään kantavuus tulee varmistaa useammin sellaisilla viikoilla, jolloin säätila vaihtelee merkittävästi. Keväällä ilmojen lämmitessä jään kantavuuden varmistamisen tulee olla jatkuvaa toimintaa. Retkiluistelurata tulee sulkea käyttäjiltä siinä vaiheessa, kun jään kantavuus ei enää riitä radan kunnossapitoon käytettävien koneiden painoa. Radan sulkemisesta ja kunnossapidon lopettamisesta tulee ilmoittaa vähintään selvin kyltein radan lähtöpaikalla. Tämän lisäksi asiasta voidaan ilmoittaa esimerkiksi internetissä ja paikallislehdessä.

Retkiluisteluradan kunnossapito

Retkiluisteluradan ylläpitäjän tulee varmistaa, että rata on sen käyttökaudella tasainen ja turvallinen käyttäjille. Esimerkiksi radan varrella olevat railot, pottävät päällyskerrokset ja roskat aiheuttavat vaaroja luistelijoille, joten rata tulee tarkistaa päivittäin ja tehdä siihen tarvittavat auraukset, jäädytykset ja korjaukset. Radan auraamisessa tulisi käyttää mahdollisimman paljon linkoa, koska auran kanssa koneen paino lisääntyy. Auran käyttöä ei voida yleensä kokonaan välttää, mutta se voidaan pyrkiä minimoimaan. Auraaminen on aloitettava mahdollisimman aikaisin (jään kantavuus huomioiden), jotta rata pysyy hyvässä kunnossa.

Mikäli rataa ei esimerkiksi pahojen sääolosuhteiden takia saada riittävän turvalliseksi, tulee rata sulkea ja informoida harrastajia radan vaarallisuudesta. Aurauksen seurauksena radan vierustoille kertyvät lumikinokset tulee tasoittaa säännöllisesti jään kuormituksen vähentämiseksi.

Retkiluisteluradan rakentamista ja kunnossapitoa suunniteltaessa kannattaa pitää mielessä se, että työntekijöillä on oikeus kieltäytyä työskentelystä luonnonjäällä, mikäli työntekijät arvioivat työskentelyn liian vaaralliseksi!

Lisätietoa

Luonnonjään kantavuus

Työturvallisuuskeskuksen internetsivuilla on tietoa jään kantavuuden laskemisesta.

Sijaitsee internetissä:

http://www.tyoturva.fi/toimialat/metsaala/turvallinen_tyoskentely/puutavaran_kuljetus_jaalla.html

Retkiluistelun turvallisuusohje

Suomen Retkiluistelijat ry:n julkaisema ohje retkiluistelijoiden turvallisuuden varmistamisesta.

Saatavissa internetistä:

<http://www.skrinnari.fi/turvallisuusohje.pdf>

Suomen retkiluistelijat ry:n internetsivut

Sijaitsee internetissä:

<http://www.skrinnari.fi/>

Turvallisuuden varmistamisen tarkistuslista – retkiluisteluradat

Tehtävät ennen retkiluisteluradan avaamista

- Luistelureitin turvallinen suunnittelu (esim. vedenottoputkien ja virtauskohtien kiertäminen)
- Jään riittävän kantavuuden varmistaminen koko suunnitellun reitin varrelta (siton, että jää kestää varmasti radan rakentamiseen käytettävien koneiden painon)
- Reitin merkitseminen (mikäli reitti ei radan jäädytyksen myötä vielä ole yksiselitteinen)
- Tarvittavien varoituskylttien ja infotaulujen pystyttäminen lähtöpaikalle
- Ennen radan avaamista radalle pääsyn estäminen tai ainakin selkeä informointi radan käyttökelvottomuudesta

Tehtävät retkiluisteluradan käyttökaudella

- Jään kantavuuden säännöllinen seuranta (useasta mittauspisteestä eri puolilta rataa)
- Radan auraus ja jäädytys (johon käytettävä kone valitaan jään kantavuuden mukaan)
- Radalle pääsyn estäminen tai ainakin käyttäjien selkeä informointi mikäli rata menee esimerkiksi sääolosuhteiden takia liian huonoon kuntoon
- Radan päivittäinen tarkastaminen (esimerkiksi railojen, roskien ja ilkivallan varalta) ja tarvittavien korjausten tekeminen
- Radan reunoille kertyvien lumikinosten levitys jään kuormituksen vähentämiseksi aina kun se on tarpeellista

Tehtävät retkiluistelukauden päättyttyä

- Käyttäjien informointi retkiluisteluradan kunnossapidon lopettamisesta (kyltit radan lähtöpaikalle ja lisäksi tiedottaminen esimerkiksi internetin ja paikallislehtien/paikallisradion välityksellä)
- Kerätään palautetta radan käyttäjiltä ja kunnossapitäjiltä sekä otetaan se huomioon seuraavan talvikauden suunnittelussa